

PRENUMERATA.

Rocznie 24 mk., półrocznie 12 mk., kwartalnie 6 mk., miesięcznie 2 mk.

Numer pojedynczy 20 fenigów.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY REPUBLIKI POLSKIEJ.
WYCHODZI GODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobnygo pisma (petit) po tekście 1 mk.

Numer pojedynczy 20 fenigów.

Redakcja i Administracja Miodowa Nr. 29.

Redakcja otwarta od 9—12 i 3—4 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Nota Rządu Polskiego, wręczona hr. Kesslerowi.

Wczoraj, o g. 10-ej m. 20 zrana Naczelnik Wydziału Politycznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dr. Karol Bader, w towarzystwie referenta do spraw niemieckich, p. Kajetana Morawskiego, wręczył w imieniu rządu polskiego hr. Kesslerowi zręcznie sformułowaną w języku francuskim notę treści następującej:

„A Son Excellence le comte Kessler
Ministre Plénipotentiaire et Envoyé Extraordinaire de la République Allemande.

Excellence.

Le Gouvernement Polonais adressa le 25 novembre dernier une note à Son Excellence le Secrétaire d'Etat aux Affaires Etrangères Dr. Solf.

Cette note qui réclamait l'évacuation des territoires administrés par le Commandant en Chef de l'Est (Ober-Ost) demeure toujours sans réponse.

Le régime d'oppression, auquel sont soumises les populations polonaises sur les territoires de l'Ober-Ost, régime, qui ne subit aucune modification depuis les changements qui se sont produits dans la politique allemande, entrave toute possibilité actuelle d'accommodement à ce sujet.

Le Gouvernement Allemand n'a, en aucun moment, désavoué la conduite des autorités militaires qui lésent systématiquement la population polonaise, tout en favorisant les éléments hostiles aux Polonais. Cette politique envenime constamment les rapports entre les différentes nationalités de ces territoires, créant sur les confins de la République Polonaise un danger constant pour sa sécurité.

D'autre part, l'accord évident qui existe entre certaines autorités militaires allemandes et le Gouvernement des Soviets, contribue à l'épaulettissement du système bolcheviste dans ces contrées.

La durée des pourparlers laborieux sur la question de l'évacuation des Etapes du Bouge n'a levé tout effet pratique à la solution trop tardive de cette question.

Le soutien accordé par les autorités militaires allemandes à l'action ukrainienne du dehors, sur le territoire de Chełm et de Podlachie prouve une part que les autorités allemandes tendent à créer des faits accomplis au détriment des intérêts de la Pologne, d'autre part contribue à creuser un abîme entre les nations polonaises et ukrainiennes.

Dans aucune des questions énumérées, le Gouvernement Polonais ne parvint à s'entendre en temps utile avec les représentants de l'Allemagne.

L'organisation du „Heimatschutz Ost“, l'attitude provocante du „Ostmarkenverein“, ainsi que ses entraves, apportées à la libre circulation entre Varsovie et les territoires polonais de Prusse, contribuent largement à l'accroissement des sentiments hostiles de la population polonaise envers la Prusse, en provoquant dans son sein le doute quant à la sincérité de l'Allemagne à se fonder aux principes de Paix, proclamés par le Président des Etats-Unis d'Amérique.

En tenant compte du délai fort limité qui nous sépare du Congrès de la paix, le Gouvernement polonais estime que toute conversation, en dehors de l'ensemble des négociations, qui seront entamées durant le Congrès, serait inutile et même,

en vue de la situation actuelle, nuisible à l'ordre intérieur en Pologne, ainsi qu'à l'avenir des bonnes relations réciproques.

Espérant que, dès le rétablissement de conditions normales, les relations entre l'Etat Polonais et l'Etat Allemand, rentreront dans les voies régulières, le Gouvernement Polonais est d'avis que les faits précités sont de nature à faire suspendre les relations diplomatiques entre ces deux Etats.

En exprimant cette conviction, je me vois forcé de prier Votre Excellence de vouloir bien quitter immédiatement, avec tous les membres de la Légation, le territoire de la République Polonaise.

Le Ministre des Affaires Etrangères:

(—) L. Wasilewski.

„Ekscelencjo!

Dnia 25 listopada skierował Rząd Polski do Jego Ekscelencji Sekretarza Stanu dla spraw zewnętrznych, dr. Solfa, notę, w której domagał się ewakuacji terytorjów, będących pod zarządem Naczelnego Dowódcy na Wschodzie (Ober-Ost). Nota ta pozostała dotychczas bez odpowiedzi.

Ucisk, któremu podlega ludność polska na terytorjum Ober-Ostu, system rządzenia, który nie ulegał żadnym zmianom od czasu przewrotów, jakie zaszły w polityce niemieckiej, wyklucza wszelką możliwość porozumienia w tym względzie.

Rząd niemiecki nigdy nie potępił postępowania władz wojskowych, które systematycznie upośledzały ludność polską, popierając jednocześnie żywoły wrogię Polakom.

Polityka ta nieustannie zoagnia stosunki pomiędzy poszczególnymi narodowościami tych terytorjów, wytwarzając stale na kresach Rzeczypospolitej Polskiej stan groźny dla jej bezpieczeństwa.

Z drugiej zaś strony oczywisty fakt, że pomiędzy niektórymi władzami wojskowymi a rządem sowieńtów istnieje porozumienie, przyczynia się do rozwielenienia się na tych ziemiach bolszewizmu.

Zbytne przeciąganie żmudnych rokowań w sprawie ewakuacji etapów Bugu odbiera rozwiązaniu tej kwestji wszelką wartość praktyczną.

Sankcja, której udzieliły władze wojskowe niemieckie przetruceniu działań ukraińskich na ziemię Chełmską i Podlasie, z jednej strony dowodzi, że władze niemieckie dążą do stworzenia faktów dokonanych na szkodę interesów polskich, z drugiej zaś strony przyczynia się do stworzenia przepaści między narodem polskim a ukraińskim.

W wyżej wymienionych sprawach Rząd Polski nie zdołał w porę dojść do porozumienia z przedstawicielami Niemiec.

Organizowanie „Heimatschutz-Ost'u“ oraz prowokacyjna postawa „Ostmarkenverein'u“, jak również przeszkody, stawiane swobodnemu utrzymywaniu stosunków pomiędzy Warszawą a terytorjami polskimi Prus, w znacznej mierze przyczyniły się do spotęgowania wrogich uczuć ludności polskiej względem Prus, budząc w niej wątpliwości co do szczyrych zamiarów Niemiec zastosowania się do zasad pokoju, proklamowanych przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Z uwagi na bardzo krótki czas, który dzieli nas od kongresu pokojowego, Rząd Polski uważa, że wszelkie prowadzenie pertraktacji niezależnie od całokształtu rokowań na kongresie pokojowym byłoby bezcelowe, a nawet, ze względu na położenie obecne, szkodliwe dla wewnętrznego porządku w Polsce, jakoteż dla przyszłości wzajemnych stosunków.

W nadziei, że wraz z przywróceniem warunków normalnych stosunki pomiędzy Państwem Polskim a Państwem Niemieckim wejdą na drogi normalne, Rząd Polski uważa, że fakty wyżej wymienione zmuszają do zawieszenia stosunków dyplomatycznych pomiędzy temi dwoma państwami. W tem przekonaniu

widzę się zmuszonym prosić Waszą Ekscelencję, aby zechciał bezzwłocznie wraz z wszystkimi członkami poselstwa opuścić terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister Spraw Zewnętrznych:

(—) L. Wasilewski“.

NOMINACJE.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 12 grudnia b. r. zamianował Dr. Alfreda Wysockiego Szefem Sekcji w Prezydjum Rady Ministrów i kierownikiem Polskiej Agencji Telegraficznej.

Do

Pana D-ra WITOLDA CHODŹKI

w miejscu.

Mianuję Pana Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Zdrowia Publicznego, powierzając Panu równocześnie kierownictwo tego Ministerstwa.

Naczelnik Państwa:

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:

(—) Jędrzej Moraczewski.

Warszawa, dnia 13 grudnia 1918 roku.

Stan emisji banknotów Polskiej Krajowej Kasy Pocztyczkowej dnia 10 grudnia 1918 r.

Otrzymano z drukarni państwowej w Berlinie Mk. 1.299.211.000,—

Spalono Mk. 4.176.000,—

Znajduje się w kasach Centrali „ 271.303.374,—

Znajduje się w kasach Oddziałów „ 59.936.967,50

„ 335.416.341,50

Znajduje się w obiegu marek polskich 963.794.658,50

Naczelnny Dyrektor:

(—) Stanisław Karpiński.

Główny Skarbnik:

(—) Marjan Karpus.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Ministerstwa Spraw Zewnętrznych.

W piątek, dnia 13 b. m., Minister Spraw Zewnętrznych, Z. Wasilewski, uzyskał zgodę Naczelnika Państwa na zawieszenie stosunków dyplomatycznych z Niemcami. Odnośną notę postanowiono wręczyć ambasadorowi Niemiec, hr. Kesslerowi, w niedzielę dn. 15 b. m. po jednej jeszcze próbie uregulowania na wyznaczonej zawczasu sobotniej konferencji z reprezentantami władz niemieckich stosunków na obszarze etapowym Podlasia i na Litwie.

Urządник Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, p. Tytus Filipowicz, usiłował przedsięwziąć bez wiedzy i zgody swojej władzy pewne kroki, mające na celu uprzedzenie wykonania powyższych postanowień Rządu. Jego samowolne zarządzenia zostały natychmiast cofnięte i zawieszono, zaś przeciwno sprawcy ich wytoczono śledztwo dyscyplinarne.

Stosownie do postanowienia z dnia 13 b. m. w niedzielę, dnia 15-go, została wręczona hr. Kesslerowi nota Ministra Spraw Zewnętrznych, zawierająca żądanie natychmiastowego opuszczenia przez ambasadora Niemiec i jego towarzyszy terytorjum Państwa Polskiego.

Dyrektorjat ukraiński.

Budapeszt, 15 grudnia (Kor. Pol.). — Z Kamieńca Podolskiego donoszą:

Komendant 2-go korpusu wojska Petlury, generał Jaroszewicz, ogłasza, iż starania Skoropadskiego o pozyskanie dla siebie koalicji nie odniosły skutku.

Koalicja odmówiła uznania władzy Skoropadskiego ze względu na jego dawne konszachty z Niemcami.

Ustanowiony przez generała Petlurę „dyrektorjat ukraiński” wystosował do władz wojskowych niemieckich na Ukrainie „ultimatum” z żądaniem niezwłocznego opuszczenia Ukrainy.

Wojsko ukraińskie zaczęło rozbrajać poszczególne oddziały niemieckie.

Wskutek wojny domowej na Ukrainie ruch kolejowy bardzo ucierpiał. W Kijowie sytuacja jest poważna. Drożyzna przybrała ogromne rozmiary. Tramwaje nie kursują. Lokale publiczne pustoszeją o g. 6 wiecz. Zaprowadzono ograniczenie światła.

Lwów, 15 grudnia (Kor. Pol.). — Wychodzący w Kamieńcu Podolskim „Podolski kraj” donosi, iż Petlura utworzył „dyrektorjat ukraińskiej Rzeczypospolitej narodowej”, który objął wszystkie agendy państwowe. Do „dyrektorjatu” wchodzi: Winniczenko, Petlura, Szewc, Andrejewskij i Makarenko. Przewodniczącym „dyrektorjatu” jest Winniczenko, sekretarzem Andrejewskij.

Wojsko Petlury, po kilkugodzinnym bombardowaniu, zajęło Żytomierz, Płoskirów, Pohrobyszcze i Chodorów również zajęte są przez wojsko Petlury.

Żądania odwołania oficerów.

Berlin. — Zasiadająca w Trewirze komisja państw koalicji w sprawie zawieszenia broni zażądała kategorycznie natychmiastowego odwołania wszystkich niemieckich oficerów, czynnych w bolszewickiej armii rosyjskiej.

Przedstawiciel Niemiec oświadczył, że w sprawie tej rząd berliński już poprzednio interwenjował w Moskwie i że za wiedzą rządu berlińskiego żaden oficer niemiecki nie jest czynny w armii sowieckiej. Jeśli jest inaczej, to chodzi tylko o samowolne działania jeńców wojennych.

Manifest powstańców ukraińskich.

Po Ukrainie rozrzucono odezwę Petlury i Winniczenki, treści następującej:

„Narodzie Ukraiński!

Zawiadamiamy Cię o bardzo ważnych wypadkach.

Obecnie, gdy już dogasa ogień wszechświatowej wojny i gdy wszystkie narody świata stanowią o sobie i stają się uprawnionymi gospodarzami swoich ziem narodowych, tylko na jednej Ukrainie — uzurpator i tyran Skoropadski, zagarnawszy władzę przy pomocy obcych bagnetów, krwią i ogniem zalał Ukrainę i jeszcze w tę wielką godzinę chce naszą ojczyznę i naszą ziemię oddać na wieczną niewolę Moskiewie. Żeby osiągnąć to, powołał on do rządu moskiewskich ministrów z posród obywateli ziemskich, dawnych służalców tego rządu, i ośmielił się ogłosić, że nasz wolny kraj rodzimy znów ma podpaść pod obcą, moskiewską władzę. Takiej hańby, takiego sromu nie może znieść nasz naród ukraiński i powinien, jak jeden mąż, stanąć przeciwko oszustowi, który w przeciągu kilku miesięcy zwoził cały naród, jakoby chcąc dobra i państwowej niezależności Ukrainy.

Ze względu na to, utworzył się nowy ukraiński rząd republikański, pod władzę którego już przeszły wszystkie wieńce Ukrainie pułki. Rząd ten utworzył się na zasadzie porozumienia wszystkich socjalistycznych i prawdziwie demokratycznych partji.

Wobec tego, ogłaszamy mieszkańcom Ukrainy, że oddat kasuje się i znosi rząd hetmański, ustanowiony przez niemieckich generałów i obszarników, kasują się wszystkie prawa i rozporządzenia, wydane przez rząd hetmański, i przywracają się prawa, wydane przez pierwszy Republikański Rząd Ukraiński. Zabrania się wykonywać jakichkolwiek rozporządzeń hetmana i jego rządu, tak centralnych, jak i miejscowych. Całą władzę rządową na ziemiach Ukrainy bierze w swoje ręce ukraiński rząd republikański. Rząd ten ręczy narodowi, że ziemia będzie jego własnością i że na wieczne

czasy znosi się wielka własność ziemska, która ssala krew z roboczego ludu. Robotnikom zapewnia się 8-godzinny dzień pracy i godne woli ludzi wynagrodzenie za pracę, a także gwarancję, pieniężnego zabezpieczenia tym, którzy stracili zdolność do pracy przez chorobę albo starość. Przywraca się wolność wiary i sumienia, wolność słowa i zrzeszeń, a mniejszościom narodowym na Ukrainie — prawo narodowościowej autonomii w sprawach kulturalnych.

Zostają przywrócone rozwiązane przez rząd hetmański demokratyczne ludowe (ziemskie) i miejskie organizacje, do których powinny przejść zarządy po odebraniu piśmiennego zobowiązania od nieprawnie naznaczonych członków urzędów, po skontrolowaniu poprzedniemu majątku i pieniędzy, którymi nieprawnie zarządzali służący hetmańscy. Zamiast hetmańskich starostw, władzę administracyjną w guberniach i powiatach powinni objąć tymczasowo byli komisarze Centralnej Rady, a gdzie ich niema, prezesi demokratycznych ludowych i ziemskich zarządów, albo ich zastępcy.

Dla ochrony tych swobód i sprawiedliwego ładu i porządku na Ukrainie, wzywamy mieszkańców Ukrainy po wsiach i miastach, żeby niezwłocznie organizowali wojskowe oddziały w gminach i powiatach. Komendę nad nimi obejmować powinni w każdym powiecie najstarsi rangą wojskowi ukraińskiej narodowości.

Wszystkich naczelników wojskowych Ukraińców zobowiązujemy pod groźbą sądu wojennego do niezwłocznego wstępowania do armji ukraińskiej Republiki Ludowej.

Wszystkich mieszkańców Ukrainy wzywamy, by wstąpili do szeregów armji ukraińskiej Ludowej Republiki.

Kto z włościan nie słucha tego rozporządzenia, ten zostanie pozbawiony prawa korzystania z ziemi, gdyż to prawo trzeba siłą wydrzeć obszarnikom i hetmańsko-obywatelskiemu rządowi.

Wszystkie zmobilizowane siły ludowe Ukrainy powinny przedewszystkiem:

a) rozbroić ekspedycje karne, które zalały niewinną krwią naszych włościan całą Ukrainę, a także wojskowe oddziały obywatelskie, złożone z cudzoziemców, jakoteż z rosyjskich oficerów dawnej carskiej armji i innych najmitów;

b) niezwłocznie trzeba wszędzie po miastach i wsiach wziąć władzę i ochronę porządku w swoje ręce, postawivszy wszędzie koło magazynów, składów i państwowych kas oszczędności należycie uzbrojoną straż, a o ilości pieniędzy w kasach zawiadomić rząd ukraińskiej Ludowej Republiki.

c) wszystkie telegrafy, telefony i urzędy pocztowe wziąć pod ochronę republikańskiej władzy i ukraińskich wojsk republikańskich i ustanowić surową kontrolę nad ich działalnością;

d) publiczne urządzenia techniczne, jako to: wodociągi, stacje elektryczne i t. p., nie powinny przerywać pracy i trzeba je strzedz; przy pomocy siły zbrojnej;

e) na wszystkich stacjach kolejowych i przystaniach, na większych punktach gościńców i traktoch postawić uzbrojoną straż, która ma kontrolować wszystkich podróżnych;

f) nie dopuszczać „czarnosecińców” i pogromców do pogromów żydowskich, bo żydzi pomagają Ukraińcom w Galicji i u nas na Ukrainie powinni iść razem z nami;

g) ukraińskie republikańskie oddziały wojskowe powinny rozbroić hetmańskie wojsko — o ile ono nie przejdzie na stronę rządu republikańskiego. Nie dopuszczają na terytorjum ukraińskiej Republiki Ludowej formowania i organizacji jakichkolwiek obcych sił wojskowych, a także obojętnych oddziałów oficerskich;

h) po miastach i wsiach powinien panować porządek i ład. Wszelkie grabieże spokojnych mieszkańców są wzbronione, winowajców karać na miejscu przez sąd wojskowy. Aby ład ten i porządek był utrzymany i nie było przeciw niemu podburzeń, trzeba niezwłocznie zamknąć „czarnosecińskie” gazety i pisma rosyjskie, a drukarnie zarekwirować na potrzeby rządu republikańskiego.

Wszystkich obywateli, którzy nakładali bezprawnie kontrybucję na lud i rozprawiali się z nim za pomocą egzekucji, aresztowań i trzymań, jako zakładników, pod strażą aż do chwili sądu nad nimi; rodzinom aresztowanych nie wolno opuszczać miejsca zamieszkania, aż do dalszego rozporządzenia.

Wszystkich urzędników, rosyjskich oficerów, naczelników straży państwowej, którzy stali na czele ekspedycji karnych, zabijali niewinnych włościan, dziesiątki tysięcy niewinnych ludzi zawięzli do więzień i na zesłanie, niezwłocznie aresztować i oddać pod sąd wojskowy ukraińskiej Ludowej Republiki.

Nazwiększy wróg włościan i robotników ukraińskich, zdradca państwa Ukraińskiego, były hetman Skoropadski i jego ministrowie, którzy razem z nim zaleli krwią całą Ukrainę, popalili wsie, pozabijali mnóstwo ludzi, a dziesiątki tysięcy dotychczas gniją w więzieniach — zostają wyjęci z pod prawa.

W imię wolności, równości i braterstwa w imieniu rządu ludowego i niepodległej Ukraińskiej Republiki, w imię tego, aby włościanie na Ukrainie otrzymali nareszcie obłąkani ich potem i krwią ziemię, a robotnicy zwolnieni zostali od wyzysku i otrzymali należne im prawa w państwie, wzywamy wszystkich do broni, by zniszczyć do szczętu hetmański bezład, jego gwałty i zaprowadzić na naszej ziemi rodzinny ten ład, którego pragnie nasz lud i rząd Ukraińskiej Republiki.

To wezwanie ma być wydrukowane wszędzie, we wszystkich miasteczkach prowincjonalnych i obwieszczone za pomocą plakatów całemu narodowi na stacjach państwowych i w gminnych urzędach, a także rozesełane po wsiach.

Nakazujemy wykonać to niezwłocznie prowincjonalnym, gubernialnym i powiatowym władzom Ukraińskiej Republiki Ludowej, a gdzie jeszcze władza została nie zorganizowana — politycznym organizacjom ukraińskim.

Główne dowództwo ukraińskich wojsk republikańskich, Kwatera Główna, d. 16 listopada 1918 r.

Z giełdy.

Warszawa, dnia 16/XII 1918 r.

4½% Obl. m. st. Warszawy	—	—
6%	—	—
5% Obl. B. Ziemińskiego za Mk. 100	204,00	204,50
Listy ziemskie 4½%	—	—
4%	—	—
Listy miejskie 5%	199,25	200,00
4½%	—	—
” m. Łodzi 5%	—	—
4½% VI S.	—	—
Waluta: Ruble „dumskie” 1000 i 200	124,50	129,25
” (100)	160	—
” (500)	152,00	150,50
Korony	53,60	54,50

Od Wydawnictwa.

Warunki przedpłaty

„Monitora Polskiego”

na rok 1919

w Warszawie i w kraju:

rocznie 36 marek, półrocznie 18 mk., kwartalnie 9 mk., miesięcznie 3 marki.

Za granicą:

rocznie 48 marek, półrocznie 24 mk., kwartalnie 12 mk., miesięcznie 4 marki.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Rozmaitości. Dziś — „Jastrząb”, jutro — „Aniol Opiekuńczy”.

Teatr Polski. Dziś — „Wyzwolenie”, jutro — „Dom Otworthy”.

Teatr Mały. Dziś i jutro — „Rzeczywistość”.

Teatr Letni. Dziś i jutro — „Polka w Ameryce”.

Teatr Nowości. Dziś — „Baron Kimmel”, jutro — „Ewa”.

Teatr Praski. Dziś i jutro — „Lilje”.

Teatr im. Staszica. Dziś i jutro — „Protest Struckackiego”.

Teatr Powszechny. Dziś i jutro — „Gwiazda Syberji”.

Zaginął

kwit od zaasekurowanej premjówki Nr. 17725 wydany przez Bank Przemysłowy Warszawski Nr. 17725 z dnia 14 lipca 1915 r. Proszę oddać — Twarda 66, Szepeńska 258.

Zagubiono bilet zastawny Zarządu gminy Starozakonnych za Nr. 908 z roku 1915 na imię Oksenbergu. 259

Dowód Banku Handlowego w Warszawie Nr. 3-032 na zastaw Premjówki i Emisji Serja 18468 Nr. 19 zaginął. 260

Skradziono dn. 6/VI 1918 r. książkę oszczędnościową Sioława filijki Banku Pan. Ros. na sumę kbl. 896,92 za Nr. 45396 N. 432 oraz inne dokumenty na imię Józefa Dembek. 248

5-ta LOTERJA R. G. O.

na I-e półrocze 1919 r.

Ciągnięcie 1-ej klasy 13 i 14 lutego.

WIELKA WYGRANA:
750.000 mk.